

KURTULUŞ

Sayı : 4

30 Ağustos

Kurtuluş Savaşı Destanı - NÂZİM HİKMET -

Hikâye-i Arhaveli İsmail:

Ateşi ve ihaneti gördük.
Ruhumuz fırtınalı, etimiz mütehammil.
Sevgisiz ve ihtirassız çıplak devler değil
inanılmaz zaafı, korkunç kuvvetleriyle,
silahları ve beygirleriyle insanlardı dayanan.
Beygirler çirkindiler

. bakımsızdılar
hasta bir fundalıktan yüksek değillerdi.
Fakat bozkırda kışneyip köpürmeden
sabırlı ve doludizgin koşmasını bilirlerdi.
İnsanlar uzun asker kaputluydu,
yalnayaktı insanlar...
İnsanların başında kalpak
yüreklerinde keder
yüreklerinde müthiş bir umut vardı...

İnsanlar devrilmmişti, kedersiz ve ümitsizdiler,
İnsanlar etlerinde kurşun yaralarıyla
köy odalarında unutulmuşlardı.

Ve orda sargı
deri

ve asker postalları halinde
yan yana, sırt üstü yatıyorlardı.
Koparılmış gibiydi parmakları saplandığı
yerden

erilip bükülmüştü
ve avuçlarında toprak vardı...

Ve asker kaçakları
korkuları, mavzerleri, çıplak ölü ayaklarıyla
karanlıkta köylerin üstünden geçiyorlardı.
Acıkmıştılar
merhametsizdiler
bedbahttılar.
Şosenin ıssız beyazlığına inip
nak kaseleri ve yıldızlarla gelen atlayı çevirip
ve bolu dağında ekmeğe bulamadıkları için

deviriyorlardı uçurumlara
şayak, cigara kâadı, tuz ve sabun yüklü
yaylıları...

Ve çok uzak
çok uzaklardaki İstanbul limanında
gecenin bu geç vakitlerinde
kaçak silah ve asker kaputu yükleyen laz
takaları

hürriyet ve ümit
su ve rüzgardılar.
Onlar suda ve rüzgarda ilk deniz
yolculuğundan beri vardılar.
Tekneleri kestane ağacındandı
dış tondan on tona kadardılar
ve latin yelkenlerin altında
fındık ve tütün getirip
şeker ve zeytinyağı götürüyorlardı.

Şimdi büyük sırlarını götürüyorlardı.
Şimdi denizde bir insan sesinin
ve demirli şileplerin kederini
ve Kabataş açıklarında sallanan
saman kayıklarının fenerlerini
peşlerinde bırakıp
ve karanlık suda düşman taretlerinin
önünden akıp

küçük
kurnaz
ve mağrur
gidiyorlardı Karadenize.

Dümen ve başaltlarında insanlar vardı ki
bunlar
uzun eğri burunlu
ve konuşmayı şehvetle seven insanlardaki
sırtı lacivert hamsilerin ve mısır ekmeğinin
zaferi için

hiç kimseden hiçbir şey beklemezsiniz
bir şarkı söyler gibi ölebilirler...
Karanlıkta kurşun derisi kırmızıya boyanan
baltabaş gemi
düşman torpitosudur,

Ve dalgaların üstünde sallanarak
alev alev
yanan

Şaban Reisin beş tonluk takası...

Kerempe fenerinin yirmi mil açığında
gecenin karanlığında
dalgalar minare boyu daydılar
Ve başları bembeyaz parçalanıp dağılıyordu
Rüzgar:

yıldız-poyraz
Esirleri bordasına alıp
kayboldu düşman torpitoru.
Şaban Reisin teknesi
ateşten direğiyle gömüldü suya.
Arhaveli İsmail bu ölen teknedendi.
Ve şimdi

Kerempe fenerinin açığında
Batan teknenin kayığında
emanetle tek başınadır,
fakat yalnız değil:

rüzgarın

bulutların

ve dalgaların kalabalığı

İsmailin etrafında hep bir ağızdan
konuşuyordu.

Arhaveli İsmail

kendi kendine sordu:

"-Emanetimle varabilecekmiyiz?"

Kendine cevap verdi:

"-Varmamış olmaz."

Gece Tophane rıhtımında

kamacı ustası Bekir Usta ona:

"-Evladım İsmail," dedi,

"hiç kimseye değil," dedi,

"bu sana emanettir."

Ve Kerempe fenerinde

düşman projektörü dolaşınca takanın
yelkenlerinde

İsmail, reisinden izin isteyip,

"Şaban Reis," deyip,

"Emaneti yerine götürmeliyiz," deyip

atladı takanın patalyasına,

açıldı...

Allah büyük

ama kayık küçük, demiş Yahudi.

İsmail bodoslamadan bir sağnak yedi,

bir sağnak daha

peşinden üç kardeşler.

Ve denizi bıçak atmak kadar iyi
bilmeseydi eğer

alabora olacaktı.

Rüzgar tam kerte yıldıza dönüyor.

Ta karşıda bir kırmızı damla ışık görünüyor:

Sivastapola gâden birgeminin

sancak feneri.

Elleri kanayarak

İsmail çekiyor kürekleri.

İsmail rahattır.

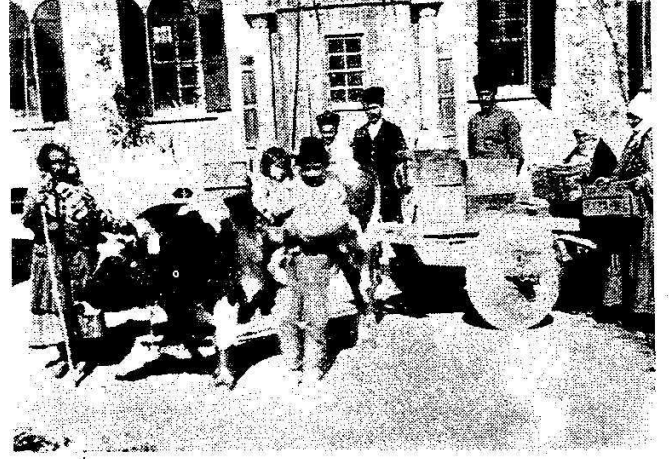
Kavgadan

ve emanetinden başka her şeyin haricinde.

İsmail unsurunun içinde.

Emanet:

hiç bir makinanlı tüfektir.

Ve İsmailin gözü tutmazsa liman reislerini
ta Ankaraya gidip
onu Kemal Paşanın eline teslim edecekler.

Rüzgar bocalıyor.

Belki karayel gösterecek.

En azından onbeş mil uzaktır en yakın sahil.

Fakat İsmail

ellerine güvenir,

O eller ekmeği, küreklerin sapını,

dümenin yekesini

ve kemeraltında Potikanın memnuni

aynı emniyetle tutarlar.

Rüzgar karayel göstermedi.

Yüz kerte birden atlayıp rüzgar

bir anda bütün ipleri bıçakla kesilmiş gibi
düştü.

İsmail bunu beklemiyordu.

Dalgalar bir müddet daha

yuvarlandılar teknenin altında

sonra deniz dümdüz

ve simsiyah

durdu.

İsmail şaşırıp bıraktı kürekleri.

Ne korkunçtur düşmek kavganın haricine.

Bir ürperme gekdi İsmailin içine.

Ve bir balık gibi türkerek

bir sandal

bir çift kürek

ve durgun

ölü bir deniz şeklinde gördü yalnızlığı

Ve birdenbire

öyle Mahrolup duydu ki insansızlığı

elleri yıldılar:

yüklendiler küreklere

Kürekler kırıldılar.

Sular tekneyi açığa sürüklüyor.

Artık hiçbir şey mümkün değil.

Kaldı ölü bir denizin ortasında

kanayan elleri ve emanetle İsmail.

İlkönce küfretti.

Sonra elham okumak geldi içinden.

Sonra güldü

eğilip okşadı mübarek emaneti.

Sonra,

Sonra malum olmadı insanlara

Arhaveli İsmail'in akıbeti...

İşçiler Koç'u Dize Getirdiler

Agustos ayı içinde Silahtarğa Demir Döküm Fabrikası işçileri Türkiye'nin bir numaralı para babası, işçinin baş sömürücüsü, emperyalistlerin bir numarı ortağı Vehbi Koça karşı çetin bir mücadele verdiler. 2300 Demir Döküm işçisi patronun kazanımla tesbit edilen askari ücretleri işçilerin kıdemlerini hesaba katmadan uygulamalarını ve toplu sözleşmeyi bir sarı sendika olan Çelik İş sendikasıyla yapmaya kalkmasını protesto için greve geçtiler ve fabrikayı işgal ettiler.

Çelik-İş sendikası işçilerin zorla üye yapıldığı ve fabrikadaki devrimci işçileri takip ettirmek için bir polise kurdurulmuş sarı sendikadan da öteye bir polis sendikasıdır.

Demir Döküm işçileri ise patronun Devrimci İşçi Konfederasyonuna bağlı Maden-İş sendikasını muhatap almasını ve Toplu Sözleşmeleri Maden-İş sendikasıyla yapmasını istedikler. Şimdiye kadar istediği şekilde toplu sözleşmeleri Çelik-İşle imzalayan patron bir türlü işçinin öz sendikası Maden-İş sendikasını muhatap almak istemiyordu. Son zamanlarda hatta Çelik-İş'e kendi dikte ettirdiği toplu sözleşmeleri dahi tatbik etmeyen patron Maden-İş'te toplu sözleşme yapmanın ne demek olduğunu

gayet iyi biliyordu. Patron yalnız işçiyi sömürerek servetine servet katmayı düşünüyordu.

Grevi kırmak için patron, sarı sendikalar ve işbirlikçi hükümet hareketine geçti. Önce fabrikaya toplum polisi sefk edildi, işçilerin teslim olması beklenildi. İşçilerin yılmadığını gören patron fabrikanın suyunu, elektrikini kesti, işçileri karantinağa bıraktı. İşçiler bunuda tınmadılar. Hala işçinin pes demediğini gören patron bu sefer işçinin üzerine toplum polisi saldırttı. Ateş açarak, bomba atarak, cop sallayarak saldırıya geçen polise karşı işçiler kendilerini iş aletleri, demir-çelik sopalarla savundular. İşçilerin üzerine polis ateş açtığını gören traftaki gece kondurlarda oturan işçilerin karıları ve çocukları kaldırımdaki taşları sökerek polisi taş yağmuruna tuttular. Polis 60 tane yaralı vererek zor kaçtı.

İşçinin azimli direnişini polis gücüyle kıramayan patron işçi ve orduya karşı kayıya getirmeye çalıştı. Fakat muaffak olmadı. Ordu "hakları kabul edilmeyeceye kadar patronu dahi fabrikaya sokmayacağını dair işçilere teminat verdi ve işçilerde fabrikayı orduya teslim ettiler.

İşçinin sonuna kadar direneceğini anlayan patron boyun eğmek zorunda kaldı ve işçinin isteklerini kabul etti.

İlanlarıyla beslediği Babı Ali gazetesi vasıtasıyla kendisini "hayır sever", "işçinin hakkını koruyan" bir patron olarak tanıtan Vehbi Koçun işte gerçek yüzü:

"İşçiyi sömürdüm, işçiyi baskı ve terör. Demir Döküm fabrikası işçi kardeşlerimiz kisenin "diş geçiremez" zannettiği Vehbi Koç'a verdikleri başarılı savaşları şunu bize bir kere daha gösterdik, işçi sınıfı bilinçli ve örgütlü olduğu takdirde diş geçiremeyeceğini bir kuvvet yaktır.

Demir-Çelik Fabrikasında Grev Kararı

Karadeniz Demir-Çelik fabrikasında çalışan 5000'e yakın işçi ücretlerine 1 Lira zam yapılması, en aşağı 2 işçinin yönetime katılması ve iş yerindeki şartların düzeltilmesi için gittikleri toplu sözleşmenin netice vermemesi üzerine isteklerini patrona kabul ettirebilmek için grev yapmaya karar aldılar.

Vakti ile tamamen devlet parasıyla kurulmuş olan Ereğli Demir-Çelik fabrikasının hisse senetlerinin büyük bir kısmı devamı sayfa 5

Batı Almanyada Antikapitalist Savaş

Agustos ayı içinde Alman Metal Sanayii Sendikaları Birliği Almanya'da fiatların durmadan yükselmesi karşısında patronlarla umumi bir toplu sözleşmeye gitti. Sendikalar işçi ücretlerine % 14 zam istedikler, patronlar ise % 5 zam verebileceklerini söylediler. Bir hafta süren görüşmelerden sonra işçi ücretlerine % 8 zam konulması kararlaştırıldı.

Alman Burjuva gazeteleri bu yüzde sekiz zammı işçilere, patronların büyük bir hediyesi olarak yutturmaya kalktılar. Fakat en aşağı ücretlerine yüzde ondört zam bekleyen işçiler yüzde sekiz zam alındığını duyunca (patronlar bizim sırtımızdan milyonları kazanıyorlar, hisse senedi sahiplerine milyonlarca mark ikramiye dağıtıyorlar, bizim ücretlerimize yüzde ondört zammı azı pördüler, biz yeniden toplu sözleşme va-

pılmasını istiyoruz) diye yüzde sekiz zammı protesto ettiler. Sendikaların yeniden toplu sözleşme gitmediğini ve kabul edilmiş zammın tatbik edildiğini gören işçiler işçi temsilcileri önderliğinde greve geçtiler ve patronlara "buyurun işinizi kendiniz yapın bir görelim" dediler. İşçiler patronlardan hemen ücretlerine en aşağı saatte elli fenik zam konmasını talep ettiler. Önce çelik sanayinde başlayan grev sonra diğer sanayii dallarına ve madan işçilerine sıçradı. Bütün batı Almanyayı balık denizinden bavyeraya kadar grev sardı. İşçinin mücadelesinde azimli olduğunu gören Sendikalar hemen patronla toplu sözleşmeye oturdular ve işçinin istediklerini patronakabul ettirdiler. Zaten işçinin grevinden korkan patron işçinin istediklerini hemen kabul etmeye razı oldu.

devami sayfa 5

Anadolu Halklarının ZULME Karşı Birliği DOĞUDA MİTINGLER

Toprak ağalarının, kompradorların, emperyalistlerin hükümeti olan AP hükümeti Doğu Anadolu'da yaşayan vatandaşlarımızın açıklıktan ve sefaletten kurtulması için hiç bir şey yapmadı. Doğuda hükümetin bu tutumu protesto edilmek için mitingler yapılmaktadır.

Şimdiye kadar dolandırıcı memurların, hırsızların sürgün yatağı olan Doğu Anadolu'ya hükümet üvey evlat muamelesi yaptı. Doğu Anadolu'da yaşayan vatandaşlarımızın doktora, öğretmene, yola, suya her şeyden önce karnını doyuracak ekmeğe ihtiyacı vardır diye hiç bir hükümet düşünmedi. Yalnız seçim zamanları vatandaşın oyunu almak için onun yanına geldiler.

Geçen sene uzun süren kışta ölümler karşılıklı olarak kalan Doğu Anadolu'da bu sene ki kış için önceden tedbir alınması diye hükümeti uyarma mitingleri yaptılar. Hükümet ise bu mitinglerin hiç birine aldatılmadı. Fakat vatandaşın oyunu koparabilmek için Adalet Partisi utanmadan Doğu Anadolu'ya oy toplamaya gitti. Doğu Anadolu'da vatandaşlarımız ise arka arkaya mitingler yaparak "Doğuda AP'ye o y o k t u r" kampanyasını açtılar.

Urfa'nın Hilvan ilçesinde Güney Doğu Anadolu Yüksek Öğrenim Gençliği tarafından düzenlenen "a ç l i k" mitingi, Si-

verekte düzenlenen "a ç l i k ve z u l ü m" mitingi, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde eski belediye başkanı Mikayıl Elçin tarafından düzenlenen "ö l ü m" mitinglerinde AP hükümeti protesto edildi ve Doğuda Adalet Partisine rey verilmeyecektir denildi.

bastarafı sayfa10

İsa telofan ediyor. Bunun üzerine Konsolosla Krone Fabrikası Şefine telofonu açıyor ve Konsolosluk sıfakını kullanarak şefi dolandırıcı M. Zaimoğluna "kovuldu diye değilde isteği üzerine ayrıldı diye çıkışın verilmesini rica ediyor. Şefi telofon eden konsolos diye M. Zaimoğluna "temiz" çıkışını vererek işine son veriyor. Bir işi olduğu zaman işçiyi odasından kovvan konsolosun böyle bir dolandırıcıya canla başla yardım etmek istemesinin sebebi nedir acaba? Herşeyden önce bir telofan konuşmasıyla M. Zaimoğlunun yardımına koşma-

si şunu açıkça göstermektedirki, Konsolos Metin Zaimoğlunun işçiyi dolandırdığını önceden biliyordu ve buna göz yumuyordu. Ve belkide Konsolos Metin Zaimoğlu ile beraber ortaklaşa çalışıyorlardı. Bundan bir sene önce 3 çocuklu bir ananın yüzlerce markını iş bulacağım diye dolandıran ve bundan ders almayarak hala dolandırıcıları koruyan Berlin Konsolosluğunun vazifede kalması Türk Hükümeti için yüz ka rasıdır. Bu hareketleriyle Konsolos Türk Devletinin dış ülkelerdeki şeref ve itibarına düşürmektedir. ve vazifesinden atınmah

TERCÜMANLAR 1,2

GREV KARARI

sel teşebbüse satıldı ve bu arada hisse senetlerinin çoğunu Amerikan firmaları satın aldılar. Bu Amerikan firmaları içerisinde de en çok hisse senedine sahip olan Başbakan Süleyman Demirel'in temsilciliğini yaptığı ve Süleyman Demirel'i başbakanlık kol tuğuna oturtan MORISON şirkettir. Bu şirketten dolayı Süleyman Demirel'E "Morison Süleyman" derler. Patronda başbakanlık kol tuğundaki adamına güvenerek işçilerin hakları isteklerini reddetdi.

İşçilerin almış oldukları grev kararında direktörlerinin oturduğu başbakanlık kol tuğu için tehlikeli olduğunu gören başbakan Süleyman Demirel hemen AP hükümetini toplayarak "grev milli güvenliğe aykırıdır gerekçesiyle grevi bir ay erteledi. Esasında milli güvenliğe aykırı olan grev değil Süleyman Demirel'in çıkarlarıdır.

AP hükümetinin bu kararını protesto eden devrimci sendikalar ve Türkiye İşçi Partisi olmuştur. Türk-İş ise AP hükümeti karşısında işçinin hakkını korumaktan aciz olduğunu bir kere daha tutumuyla göstermiştir. Türkiye'nin bir numaralı kompradoru Vehbi Koç'a boyun eğdiren Silahtarğa Demir-Döküm işçileri gibi Ereğli Demir-Çelik işçileri de muhakkak Morisonu ve usaklarını dize getirecektir. Fakat bunun içinde bütün işçilerin devrimci sendikalarda örgütlenmesi gerekmektedir.

Antikapitalist SAVAŞ

bastarafı sayfa4

Alman hükümeti ekimde Almanyada olacak seçimlerin arifesinde işçilerin greve geçmesine kızmış ve "suçu" Alman Komünist partisine yıkmaya çalışmıştır. İşçiler ise Hükümetin ve Almanyadaki büyük gazete patronu Springer gazetelerinin böyle suçlamalarda bulunmalarına güldüler ve (esas suçlu patronlardır, patronlar milyonları ceplerine indiriyorlar, bize ise ölmeyecek kadar ücret veriyorlar) dediler. Alman Komünist partisi ise yaptığı açıklamada "İşçilerin grevini desteklediğini ve fabrikalardaki komünist sendikacıların, Komünist işçi temsilcilerinin ve komünist işçilerin antikapitalist mücadelede en ön saflarda bulunması gerektiğini belirtti ve eğer bir komünist bunu yapmıyorsa sınıfına karşı olan görevini tam manasıyla yerine getirmemiş olacaktır, dedi.

Maden ve metal sanayisinde başlayan grev in diğer sanayi dallarında atlayacağı tahmin edilmektedir. Otobüs, tren ve posta işletmeleri sendikaları yaptıkları açıklamalarda ücretlere istenilen zamın verilmediği takdirde greve gideceklerini belirttiler.

Batı Almanyadaki grev Batı Berlin'de sığ radi ve Metro-Otosüs işletci ve şoförleri grev yaptılar. Bu Batı Berlin'de ki "ilk grev" olması bakımından önemlidir.

niçin bakanlık müdafaasını danışmaya göndermiyor ?

Dokuz öğrencinin bursunu milli eğitim bakanlığı "bu öğrenciler memleket için yararlı faaliyetlerde bulunuyorlar" iddiasıyla kesmişti. (Bu konuda geçen sayımızda geniş haber vermiştik.) Öğrenciler ise yaptıkları faaliyetlerin kanunlara aykırı olmadığını ve bilhassa bu faaliyetlerin memleketinin kalkınmasını, ilerlemesini isteyen her Türk gencinin yapmak zorunda olduğu faaliyetler olduğunu söyleyerek bakanlığın kararı aleyhinde danışmaya iptal davası ve mahkemeye tasminat davası açmışlardır. Bu durum karşısında şaşırarak bakanlık foyasının meydana çıkacağını alacağından mahkemeye ifadesini vermemekte ve durmadan ertelemektedir. Fakat bakanlığı acil Türk mahkemeleri ar-geç suçlu sandalyesine oturacaktır. Türk hukukunun bu yasa dışı yavrularını bütün Türk ve Alman öğrenci birlikleri ve senatoları şiddetle protesto etmişlerdir. Ayrıca Alman hükümeti öğrencilere burs vermiştir. Hepsinin derslerigayet iyi olan bu öğrenciler Türk halkını sömüren memleketimizin kalkınmasını önleyen Emperyalizme ve onun yerli ortaklarına karşı mücadelede azimli olduklarını bildirmişlerdir.

'utanmaz adam, A.R. Özgüç

Utanmaz Adam'ı ben yıllarca öncesi koltukaltıma kıştırdığım kitaplarla Kent okuluna giderken görmüştüm caminin duvarına kabahatını ederken. Utanmaz kelimesini de o zamanlar duydum ilk defa, yaslıca bir anadan. O, yüzünü Cami duvarına çevirmiş kabahat eden adama Utanmaz derken. Aradan yıllar yıllı geçti, görmemişim o Utanmaz adamı. Utanmaz kelimesinide duymadım bu arada hiç...

Berlindeki ilerici yurtdaşların yayınladıkları Kurtuluş dergisinde sol kolunuza bağlanmış bir Nazi bandı ile fotoğrafınızı görünce tekrar tanıdım sizi Utanmaz Adam. Ve hatırladım o yıllar öncesi duyupta sözlüklerde dahi karşılığını bulamadığım yağlı ananın söylediği o iki kelimelik Utanmaz cümlesini.

İkinci Dünya savaşı sıralarında kollarsız sızın bağladığınız bandlardan birer tane takarak insan avına çıkan canilerde yaptıkları işlerden hiç utanmıyorlardı o zamanlar. Ama, bu gün onların geride bıraktıkları altmış milyon insan sizin kolunuzdaki bandı görünce, değil utanmamak nefret ediyor açık açık. Siz o cani damgasına bürüne rek etrafınızda kileri" o zamanın canileri gibi "korkutacağınızı zannettiğiniz için utanmak değil, iftihar ediyor sunuzdur muhakkak. Geçti efendim, geçti o günler... Sizin heveslendiğiniz o devir tam yirmi beş yıl önceydi. O zamanların insanları biraz daha bilgisiz, budala ve korkak idiler. Ama simdikiler, o kadar gözleri açık, bilgili ve cesaretli ki bir de birbirlerine bağlılıkları var son derece, efendi... İbadet duvarından sonra, irfan duvarını da kirletmek üzere. Şubat ortalarında Berline kadar gelerek buradaki talebelere bir göz dağı vermek istemiştiniz. Ama buradaki ilerici gençler sizin isteklerinize hayır diyerek birlik salonlarının kapılarını dahi yüzünüze kapatmışlardı. Şansınız yaver gitdi de müritlerinizin güç bela bulabildiği bir antarla açılan bir kapıdan içeri girip -fetvanızı verebilmişsiniz. Olay'ı yazan Türk gazetesine, tekkiz üzerine tekkiz gönderip yalanlamıştınız Utanmaz adam.

Ne demiştiniz Berlindeki -fetvanızda-! "Benim sizlerle yapmak istediğim bu toplantıyı Berlin Türk Öğrenci Birliği yöneticileri engellemişlerdir. Elimdeki mevzuata göre Devlet memurunun görevini güçleştirenler hakkında takibat açılması gerektiği yazılıdır. Ben bu arkadaşlarınız hakkında gerekli işlemin

yapılarak cezalandırılmaları için ilgililere baş vuracağım "Unuttunuz mu bu sözlerinizi be Utanmaz Adam...?"

Milyonlarca Türk çocuğu öğrenimle açlıkla ilk okulun merdivenlerinin, den yukarıya doğru ilk tırmanışın da büyük önderin büyük portresini ve altında "Türküme, Doğruyum, Çalışkanım" kelimesini görür? O büyük insanın cesameti ile üç kelimeyi söylevini kalbine sindirerek ulusun kalkınmasında katkıda bulunmak üzere girdiği dersanede Atanın yardımcıları ilerici öğretmenlerden Türklüğü, Doğruluğu ve Çalışkanlığı öğrenir. Siz Utanmaz Adamın ben doğruluğunu görmediğim için Türklüğü ile Çalışkanlığından da şüphe ederim.

Eğer siz doğru bir adam olsaydınız gerçek olan olayları yalanlamazdınız.

Eğer siz hakiki bir Türk olsaydınız, öğrenim merdivenlerinin son basamağına gelmiş Türk gençlerini öğreniminin durdurulmasına sebep olmazdınız.

Eğer siz çalışkan bir Türk öğretmen olsaydınız, Maarifteki görevinizi yurt dışında değilde, Anadolu'nun göbeğindeki köylere gidip ilim aşkıyla kıvranan yavrucukları yetiştirirdiniz U t a n m a z A d a m .....

Kamil Yaman

Bülent Ecevit'in imanesinden sonra CHP büyükleri arasında kalmış olan tek namuslu reformcu Prof. Nuammer Aksey de CHP den istifa etti. Bu "ortanın solu" peki tükasının resmen iflasıdır.

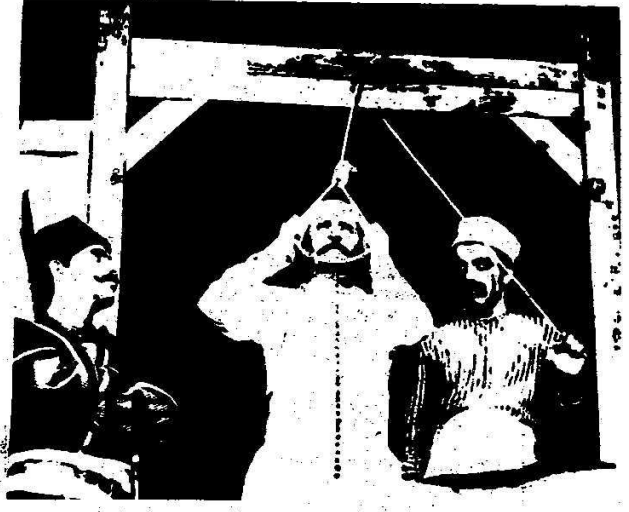
Aydınlık sağ oportünistleri, artık açıkça TİP'e cephe alımlar. Kendi(!) "Milli Demokratik Cep - helerinde TİP e yer ver miyeceklerini açıklıyor ve seçimlerde TİP e karşı bağışın sayılarına destekliyorlar.

Oportünistler, dergileri Aydınlık'ta devrimci Avrupa Türk Toplumcular Federasyonuna "oportünist" dediler!

Devrimci Sadık Alkaleç "Türkiyeyi Sosyalizm kalkındırır" dediği için hapislerde çürümektedir. Frevakatör eskimi Mikri Belli ise Bir konferansından dolayı açılan davasında "Ben sosyalizmin propagandasını yapmam!" dediği için bir ay önce beraat etmiştir.

Büyük çoğunluğu, henüz küçük burjuvalıktan kendini kurtaramamış, öğrenimden meydana gelen ve küçük burjuva örgütlerinden başka hiçbir yere sızmayan Aydınlık, Türk Solu sağ oportünistleri, hale utanmadan kandillerine "Proleter Devrimci" adını veriyorlar.

Anadolu Halkına 400 Yıl Sonra Hâlâ Hızır Paşa Zulmü

**Yürü bre Hızır Paşa
Senin de çarkın kırılır
Güvendik padişahın
O da bir gün devrilir!**

Öğünden tam dört yüz yıl önce
bir halk ezanı, Cebrut Osmanlı
yönetiminin halk düşmanı
zalimlerine böyle meydan o-
kuyordu.

Pir Sultan Abdal, bir Alevi
ezanıydı. 16. Yüzyıl'da Sivas'ın
Banaz köyünde doğmuştu. Asıl
adı Haydar'dı. Kanuni döneminde
cebrut Osmanlı idaresine
bağkaldırılmış Padişah'ın müte-
met adamı Hızır Paşa tarafından
yakalanarak idam ettirilmişti.
Ama idam edilmekle Pir Sul-
tan Abdal'ın ismi, mücadelesi
ve şirleri unutulmamış, aksine
günden güne büyüyen bir
efsane halinde sadece Aleviler-
de değil, tüm ezilen Anadolu
halklarının gözünde zulme kar-
şı savaş bayrağı olmuştu. Pir
Sultan Abdal şirlerini duru
halk diliyle ve coşkun bir H-
rızmla söylediği için değişikli-
dillerden düşmemiştir.

Nasıl bir Şeyh Bedrettin'in
utulması mümkün değilse,
Pir Sultan Abdal'ın da unutul-
ması mümkün değildir. Zira ara-
dan yüzyıllar geçmiş, fakat
mazlum Anadolu halklarına
karşı bürokrasinin zulmü, bas-
kısı değişmemiştir. Yüzyıllarca
Bâbü'l-üde, daha sonra da An-
kara'da üstlenen zorba bürokrasi
kitleleri ezdikçe, sömürdükçe,
milyonlarca insan yaşama
ve dayanma güçlerini bu tari-
hin sonsuzluğunda işi işli pır-
ıldayan kahramanlara sarı-
makta bulmuşlardır.

İşte geçen hafta önce Ela-
zığ'da, daha sonra da Tunceli'de
patlak veren kanlı olaylar,
Pir Sultan Abdal döneminden
beri Anadolu'da halka zulüm
babında hiçbir şeyin değişmedi-
ğini bir kez daha ortaya koy-
muştur. Garip tecelli, Elazığ
ve Tunceli olaylarının da kah-
ramanı, yine vücudu dört yüz
yıl önce ortadan kaldırılan Pir
Sultan Abdal'dır.

Genç tiyatro yazarı Erol
Toy, bu halk kahramanı ve o-
zamanın hayatını ve mücadelesini
günümüzde canlandırmak

üzere «Pir Sultan Abdal adın-
da bir oyun yazmış ve Anka-
ra'da Halk Oyuncuları tarafın-
dan sahneye konulan oyun tah-
minlerin üzerinde bir ilgi gör-
müştür.

Bağkentte ve bütün devlet ri-
cainin gözleri önünde oynanan
oyuna hiçbir müdahale olma-
mıştır. Ne zaman ki Pir Sultan
Abdal, Halk Oyuncuları tara-
fından Anadolu'da turneye çı-
kartılmıştır, işte o zaman ikti-
darın kölesi bürokratlar birer
Hızır Paşa kesilerek genç sa-
natçıların karşısına dikilmişler,
«Olmasa demislerdir. Demisler-
dir, çünkü Ankara'da burjuva
muhitlerinde bir sanat gösteri-
sefalet ve zulüm altında yaşa-
sı telakki edilen oyunun, halkın
digi nüfusunun çoğunluğunu a-
levilerin teşkil ettiği Doğu A-
nadolu'da daha başka etkiler
uyandıracak, halkı daha bir
bilinçlendireceğini bilmekte,
temsil ettikleri sınıfların du-
rumlarının biraz daha sarısla-
cağını farketmektedirler. Eşa-
sen kendilerine devletin yüksek
güvenlik örgütlerinden bu yola-
da emirler verilmektedir. «Ne ya-
pın yapın, Pis Sultan Abdal'ın
Doğu Anadolu'da temsil ettir-
meyin!» denilmiştir.

Bu emri sadakatle yerine ge-
tiren ilk bürokrat, Elazığ Vali-
si olmuştur. Bir yandan ola-
ğanüstü polis tedbirleri alın-
ken, öte yandan alevi olmayan
vatandaşlar işbirlikçiler olarak Halk
Oyuncuları'nın üzerine saldırı-
lmıştır.

Aynı tertip daha sonra Tun-
celi'de tezgahlanmak istenmiş-
tir. Halk Oyuncuları, Pir Sul-
tan Abdal'ın temsil etmek üzere
Tepebaşı Sineması'nı kirala-
mışlardır. Oyun hazırlıkları ya-
pılırken Tunceli Valisi Erol
Yayuz duruma müdahale eder-
rek, «Bu oyunu temsil etmele-
ze izin veremem. Oyun alevilik
konusunu işlemektedir. Oyna-
rarsa, alevilerle sınımlar ara-
sında çatışma olur» demiştir.

Vali'nin nasıl bir tertibe a-
let olduğu, daha şu sözlerde a-
rılmaktadır. Zira, Tunceli mez-
hep bakımından ayrı bir özel-
lik taşımaktadır. Tunceli halkı-
nın hemen tamamı alevidir ve

böyle bir mezhep çatışmasının
çıkmasına imkan yoktur.

Bu tertip ve müdahale har-
sında Halk Oyuncuları derhal
İçişleri Bakanı Ragıp Üner'e
bir yıldırım telgraf çekerek du-
rumu bildirmişlerdir. Bakan
Halk Oyuncularına izin vermesi-
ne rağmen, bazı resmi gizli ör-
gütlerden alınan talimata uyan
Vali yasaklamada ısrar etmiş-
tir.

Bu arada oyuna büyük ilgi
gösteren halk satışa çıkartılan
biletleri kapıya ve akşam
üzeri sinemanın önünde içeriye
girmek üzere toplanmaya baş-
lanmıştı. Ne var ki, içeri girme-
lerine imkan yoktur. Çünkü,
o-
yun saatinden çok önce Vali-
nin emriyle polis kuvvetleri si-
nemanın önünü tamamen ka-
patmışlar, barikatlar kurmuş-
lardır.

Bu müdahale karşısında, o-
yunu seyretmeye gelenlerden
biri olan TİP Tunceli İl Bağa-
na Ali Gültekin, polislere neden
böyle hareket ettiklerini sor-
muştur. Polislerin cevabı ise,
hareketlerinin gerekmesini açıkl-
lamak yerine, «Ali Gültekin'i
sille tokat alaşağı etmek ol-
muştur. Polisin bu zorbalığı
karşısında halk birdenbire ga-
leyana gelmiş ve Ali Gültekin'i
polislerin elinden almak iste-
miştir. Vahim bir olay çıkma-
ması için TİP'in Tunceli aday
adayı Kemal Burkay halkı ya-
tıştırmaya çalışmış, «Sakin o-
lun, ben Vali ile görüşeceğim»
demiştir. Aynı zamanda bir hü-
kukçu olan Kemal Burkay'ın bu
kanuni davranışına da polisin
mukabelesi, arkasında kocup
kendisini yere yıkmak, yerlerde
karakola doğru küfür, tekme,
tokatla sürüklemek şeklinde tez-
zahür etmiştir.

Emniyet Müdürlüğü ve Vali'nin
içeride hazır beklediği emniyet
merkezine götürülen Kemal
Burkay'ın orada çığırtılı işkence-
ler yapılmış, dayak atılmıştır.
Bu kanunsuzluklar olurken da-
hi halk fiili bir müdahalede bu-
lunmamış, sadece bağırarak
Burkay'ın serbest bırakılmasını
istemmiştir. Ancak aradan bir
saat geçtiği halde Burkay'ın
serbest bırakılmaması ve içeri-

den işkencenin etkisiyle yükse-
len bağırışların artması üzeri-
ne Tunceli'nin yigiti gençlerin-
den Mehmet Doğan Kılan, elin-
de bayrakla ön afa geçmiş ve
yüksek sesle bağırarak Bur-
kay'ın serbest bırakılmasını is-
temiştir. Oteden beri halkı polis
zulmüne karşı savunmakta şö-
ret yapan ve halk tarafından
çok sevilen Mehmet Kılan'ın
bu isteğine, bizzat Emniyet
Müdürlüğü balkondan tabancasını
ateşleyerek cevap vermiştir.
Hiçbir suçu bulunmayan Meh-
met Doğan Kılan emniyet mü-
dürlüğünün tabancasından çıkan
kurşunlardan biriyle alınca
vurularak kanlar içinde yere
yukalmıştır.

Evet, bütün bunlar, Hızır Pa-
şa'dan tam dört yüz yıl sonra,
anayasa teminatı (!) altındaki
Türkiye'de olmuştur.

Ve Tunceli'nin iktidar kölesi
valisi hâlâ Halk Oyuncuları'nı
ve halkı suçlamağa çalışmakta,
bir zumaratı mücrim Emni-
yet Müdürlüğü moral istihafati
yapmakta ve Süleyman İktidarı
da binbir safsata ile olayı kedi
pisliğini örtür gibi örtmeğe ça-
balmaktadır.

Ama ne deñil örtbas edilirse
edilsin, halk bu Hızırpaşa Zul-
mü'nün farkındadır ve Pir Sul-
tan Abdal'ın dört yüz yıl önce
söylediği şu dörtlük hâlâ unu-
tulmamıştır:

**Kalkan canlar bir olalım
Münakire kılıç çalalım
Yoksulun hakkın alalım
Tevekkel tü taal Allah**

ANT
Haftalık
Sosyalist
DERGİ

Kaatil Papaz

İkinci Cihan Savaşı sırasında Hitler'in ordularında subay olan Deffreger, İtalyada, Piletto'da faşizma karşı direnen bir köyü yola getirmek için, aralarında kadın ve çocuklar da bulunan 17 günahsız insanı kurşuna dizmişti. Bu faşist canavar bugün Güney Almanyanın Başpiskoposu mevkiindedir. Bani Güney Almanyadaki katoliklerin en büyük din adamıdır. Cinayeti ortaya çıkmasına rağmen Kaatil Başpiskopos hala bialerce Katolığın "örnek alacakları dinî lider" olarak kilisede vasz vermektedir.

Bu durum dünyadaki bütün vicdan sahibi Katolikler tarafından da nefretle karşılanmıştır.

NURCULAR

kiliselerde toplanıyorlar

Berlindeki Türk işçilerin yanışından tolağa düşen Nurlular, Graser Platz Katolik kilisesinde toplantı yaptılar.

Nurluların başkanı olan ve Türk vatandaşlığından atılmış bulunan Abdül-Muhsin El-Kenavi isimli birisi, Berlindeki mukaddesatçı Kültür ve Yardımlaşma Derneğiyle anlaşarak "Güçbirliği" adı altında yeni bir örgüt meydana getirmiştir. (Berlin Başkonsolosu da, açıkça Türk Devrimlerine karşı olan bu örgütü resmen desteklemektedir.)

Graser Platz kilisesinde toplanan Nuru Güçbirliği, Türk Tepluncular Ocağının 69 Mark Haracı protestosuna karşı çıkarak, şu bildiriyle emperyalistlere bağlılıklarını belirtmişlerdir:

Gaye, yaralıdan kan emen sinekleri yok etmek değil, yarayı tedavi etmektir.

Hem içinde yurdumuzun düşmanlarına karşı mücadele etmeyeceklerini itiraf ettikleri bu bildiri, ve toplantı yerinin bir Kilise olması, bu kendini bilmeslerin ne din insan ve ne de millet-vatandaş olduklarını, bütün gayalarının Amerikalı ve İngiliz Emperyalist efendilerine hizmet olduğunu ortaya koymaktadır.

İFTIRAYA UĞRAYAN Türk doktoru!

Bir mağazadan aldığı kıyafatı değiştirmek üzere geri götürün çok muhterem bir Türk doktorunu satıcı kadın girkefçe hırsızlıkla itham etmiş ve polis çağırma-ya kalkmıştır. Beklemediği bu duruma sinirlenen doktor kalb krizi geçirip ölmüştür.

Alman basını ise bunu bir Türk Doktoru kavat çalarken öldü diye vermiştir.

Bu iğrenç haberi proteste etmek için konsolosluğa giden doktorun yeğenini konsolos bu benim vazifem değildir diye kovmuştur. Konsolosluğa soruyoruz vazifesi nedir?

Kurtuluş'a

Abone Ol ! Abone Bul !

balta

KONSOLOSU

ARAYAN

ÖLÜ

Ölüm mukadderdir. Ölüm Allahın emridir, deriz. Allah geçinden versin deriz. Çünkü ölüm geride kalanlar için acıdır, hele yabancı diyarlarda olursa ölümün acılığı daha dayanılmaz bir hal alır.

Avrupa işçi pazarlarına satılan biz Türk işçilerinin bitmez tükenmez mertlerinin en başında hastahane soğuk lepopolarında kalan ve kaldıkça çürüyen cesetler gelir. Defni alakasızlıktan haftalarca geçiken cenazeler gelir.

Envayı çeşit daleverelerle ve dalevereli kanunlarıyla elimizden paralarımızı alan Hükümet ve onun temsilcileri bir işçi kardeşimiz öldüğü zaman acaba neden omuz silker geçerler. Acaba nedir bunun nedeni?

Bir damgaya 69 Mark alan bu soyguncu çetesinden sorarız: Neden ölümlerimizle ilgilenmez, omuz silker geçersiniz? Çünkü o ölmüştür ondan döviz gelmez yani onu soymasınız artık.

Yüzlerce cenazeden bir tanesinin hikayesini anlatayım size; aslızatinde diğer cenazelerin durumunda bu anlatacağım cenazenin durumundan pek farklı değildir.

Bir Türk kadın işçisi Berlin Üniversitesi hastahanesinde ölüyor. Burada kimse olmadığı için arayanı soranı olmuyor. Resmî mekanların tutumu ise herkesçe malum. Ceset soğuk hava deposunda uzun müddet kalıyor, sahibi aranıyor fakat çıkmıyor. Bunun üzerine ceset 112 Tıp talebesi tarafından üzerinde deneme yapılmak üzere parçalanıyor ve her talebe kendi dersiyile ilgili ceset parçasını çalıştığı labratuarda üzerinde inceleme yapmak için ufak parçalar- a ayırıyor ve talebelerin ceset üzerindeki tıbbi çalışmaları devam ederken ölen kadının bir tanıdık iş arkadaşı hastahane-ye ziyarete geliyor. Hastanın epey zamandır öldüğünü öğrenince fabrikadaki arkadaşlarına söylüyor, işçiler arasında para toplanıyor ve cenazeyi kaldırmak üzere hastahane-ye geliniyor. Geliniyor ama ortada ceset yok. Hastahane ilgilileri bu durum karşısında şaşırıyorlar ve neticede talebelerin labratuarlarındaki ceset parçaları tekrar toplattırılarak bir tabuta konarak cenazeyi almaya gelenlere teslim ediliyor.

Bu günlerde Türkiyeye varacak olan cenazenin yakınları ve çocukları cenazenin son bir defa yüzünü görmek isterlerse Sayın Berlin konsolosluğu ölenin yakınlarına ne cevap verecektir acaba.?

Ho Şi Min öldü

Emperyalistlerin jondarçası Amerikaya dize getiren kahraman Vietnam halkının önderi ve Demokratik Vietnam Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı HO Şİ MIN 79 yaşında hayata gözlerini yumdu.

Emperyalizme karşı savaşan bütün ezilen halkların bayrağı haline gelmiş olan HO Şİ MIN'in ölümü bütün dünyada üzüntüyle karşılandı. Demokratik Vietnam Cumhuriyetinde ve Kuba Sosyalist Cumhuriyetinde bir hafta matem ilan edildi. Bütün Dünya'daki devrimci parti ve hükümet ileri gelenleri büyük devrimcinin cenaze merasimine katıldı.

HO Şİ MIN vasiyetnamesinde, Amerikanın kesin yenilgisine ve Güney Vietnamın kuruluşuna olan inancını belirterek, ezilmiş halklara anti emperyalist savaşlarında başarılar dilemekle ve dünya sosyalist sistemi içindeki anlaşmazlıkların kendisini çok üzdüğü, bir an evvel Sosyalistlerin emperyalizme karşı birleşmelerinin gerektiğini açıklamaktadır.

Sosyalist Sistemde Anlaşmaya Doğru

HO Şİ MIN'in cenaze merasimine katılmış olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği başkanı Aleks Kosigin dönüşünde Pekin'e uğrayarak Çin Halk Cumhuriyeti başkanı Çu en Lay ile bir görüşme yapmıştır. Sosyalist sistem içindeki anlaşmazlıkların çözümü konusunun incelendiği bu görüşme çok olumlu geçmiştir; toplantıdan sonra hem Pekin radyosu, hemde sovyet haber ajansı Tass buluşmanın çok samimi geçtiğini açıklamışlardır.

Emperyalistler MESCİD-ÜL AKSA'yı Ateşe Verdiler

İslam Dünyasının en büyük üç camisinden biri olan Kudüste ki Enlü MESCİD-ÜL AKSA 21 Ağustosta yakılmıştır. Olay müslüman Kudüs halkı arasında büyük öfke yaratmış, şehri işgal altında tutan İsrail ordusu olayı protesto eden Araplara ateş açmıştır. Olay bütün dünyadaki dini çevrelerde nefretle karşılanmıştır, birçok hristiyan din amanları bile bunun sadece müslümanlara değil inanç sahibi bütün insanlara bir hakaret olduğunu açıklamışlardır. Mısır (Birleşik Arap Cumhuriyeti) Cumhurbaşkanı Nasır Mısırdaki Yahudilere hiç bir zaman en ufak bir dini baskının yapılmamış hiç bir sinagoga bugüne dek böyle bir hakarete bulunulmamış olduğunu hatırlatarak İsraili protesto etmiştir. Suudi Arabistan kiralığı da bu olay üzerine İsraille karşı nihayet harp ilan etmiştir.

ho ş i min

Ho Şi Min bütün ömrü boyunca sosyalizm uğruna, ezilen halkların kurtuluşu uğruna savaşmış bir devrimcidir.

Daha sekiz yaşında Vietnam'a girmiş olan Japonlara karşı savaşan gerillalara haberci olarak hizmet etmişti.

Gençliğinde Fransaya giderek erada Fransız emperyalizmine karşı savaştı. Fransız Komünist Partisinin kuruluşuna katıldı Leninin ölümü üzerine Moskova'ya giderek Leninin anaşının başında nöbet tuttu. Memleketine dönüşünde "Hindicini Komünist Partisi" ni kurdu. Bu parti daha sonra gelişerek bugünkü "Vietnam Komünist Partisi" haline geldi.

Fransaya karşı Vietnamın antiemperyalist savaşını yönetti. Fransızların Vietnamdan atılmaları üzerine Vietnam Demokratik Cumhuriyetinin (Kuzey Vietnamın) Cumhurbaşkanı oldu.

Güney Vietnamda ise Fransızlardan belalen yeri Amerikalılar işgal etti. Daha sonra Amerikalılar saldırılarını genişleterek (Kuzey) Vietnam Demokratik Cumhuriyetini de bombalamaya başladılar.

Vietnam halkı hem kuzeyde, hem de güneyde Amerikan emperyalizmine karşı memleketlerinin istiklalini korumak için canla başla savaştı ve savaşmaktadır.

Ho Şi Min işte böyle bir savaşın bayrağı haline gelmiş bir kişidir.

Libya Arap Cumhuriyeti

Afrikanın en büyük İslam Devletlerinden biri olan Libya da geçtiğimiz ay içinde ilerici subaylar Kırallı tahtan indirerek Cumhuriyeti ilan etmişlerdir. Devrimin emperyalizme karşı olduğunu emperyalist sömürünün sona ereceğini ve Libyada Sosyalizmin kurulacağını radyoda açıklamışlardır.

Devrim Komitesinin ilk yaptığı iş işçi ücretlerine yüzde yüz zam ve fiatları dondurmaktır. Şimdiye kadar 40 Libya Lirası olan ortalama işçi ücreti, 80 Libya Lirasına çıkarılmıştır. Ücret artışlarının pahalılığa sebep olmasına önlemek içinde bütün fiatlar dondurulmuş ve fiatlara zam yapanlara ağır cezalar konmuştur.

Dünya petrol istihsalinin yüzde otuzunu çıkaran Libyada anti emperyalist bir devletin kurulması emperyalistleri sonda-rece telâşlandırmıştır.

İŞÇİYİ DOLANDIRAN Tercümanlar

Balkan Boks Şampiyonasında TÜRK MİLLİ TAKIMI takım olarak üçüncü geldi.

İzmir Altay takımıyla, Alman Demokratik Cumhuriyetinden Carl-Zeiss-Jena takımı Jena da karşılaştılar. Maçta Jena Stein'in attığı golle 1-0 galip geldi. Maç Demokratik Almanya televizyonunda gösterildiği için Almanyadaki Türk işçiler maçı seyredemediler.

GALATASARAY in iskeç Belfast ile İstanbul'da yaptığı maçta GS 2-0 galip geldi.

1. Tercüman Metin Zaimoğlu

Konsolos Dolandırıcıları Koruyor

Geçen sayımızda Tercüman Metin Zaimoğlunun işçiyi dolandırdığından dolayı çalıştığı Krone fabrikasından atıldığını, sonra Siemens'te TE tekrar işe tercüman olarak başladığını ve oradanda kovulduğunu yazmıştık. Normal olarak bir fabrikadan kovulan bir tercüman ikinci bir fab-

rikaya tercüman olarak giremez. Nasıl oldu da Metin Zaimoğlu bunu yaptı?

Krone fabrikası Metin Zaimoğlunun işçiyi dolandırdığını anlayınca hemen "fabrika dan kovuldu" diye Tercüman Metin'in kağıtlarını hazırlıyor. Bunun ne demek olduğunu bilen M.Zaimoğlu derhal konsolo-

2. Tercüman Turgut YÖRÜK

Hava Alanında İşçi Hırsızlığı...

Berlin'deki AEG fabrikası tercümanı Turgut Yörük Berlin uçak Alanında işçi hırsızlığı yapmaktadır. Turgut Yörük Berlin'deki diğer fabrikalara Türkiye'den yeni çalışmaya gelen işçileri uçak alanında karşılayarak onlara "siz benim fabrikamın işçisisiniz, ben sizin tercümanınızım" diyor ve onları usaklık ettiği AEG fabrikasına götürüyor. AEG fabrikası Türk işçilerine az ücret vermekle tanınan bir firmadır. Çoğunun ücreti yüksek olan ve makina işçisi olarak diğer firmalara gelen bu işçileri AEG fabrikası düşük ücretli transtort işlerinde çalışmaya zorlamaktadır. İşçiler daha etraflarına bakmadan hemen önlerine yeni kağıtlar konulmakta ve imzalatılmaktadır. Çalıştıkları fabrikamın AEG olduğunu anlayan işçiler Tercüman Turgut Yörük'ün yakasına yapışıp "sen bizi buraya sattın, biz başka fabrikaya gelsik ver bizim mukavelelerimizi geriye" demişlerdir. Tercüman Turgut Yörük ise işçileri "uslu uslu çalışın, benim dediğimi yapın, yapmassanız yarın işi uçağa bindirir, Türkiye'ye geriye yollarım" diye korkutmaya kalkmıştır. Elilerine ilk ay 400 mark geçen işçiler şefe çıkarak lisan bildediklerinden Türkiye olarak "bu parayla insan ne yaşar ne de geçinir" demişler ve parayı şefin önüne atmışlardır. İşçilerin bu yaptığını anlayamayan şef tercümanı çağırması ve tercümana "bunlar ne diyorlar, tercüme et" demiştir. Tercüman Turgut'a işçiler "sor bakalım şefe, şef bu kadar parayla bir ay geçinebiliyor mu? Ayrıca benim bizi buraya sattığına da söyle" demişlerdir. Turgutla şef bir müddet kendi aralarında Almanca konuştuğundan sonra işçilerin ücretlerinin artacağı vaadedilmiş ve işlerine dönmeleri söylenmiştir. Fakat işçilerin ücretleri yine artmamıştır. Sonradan öğrenildiğine göre Turgut Yörük işçilerle söylediklerini şefe doğru olarak anlatmamıştır. Bu konuda konuştuğumuz bir işçi arkadaşımız şöyle demektedir: "Tercüman söylediklerimizi doğru dürüst şefe anlatsa kaç para ederki, Tercüman Turgut şefe anlatmıştır, beraber çalışıyorlar, kendisini Almanlara satmıştır, damarında bir damla Türk kanı kalmamış artık."

Okuyucu Mektubu

OY HAKKI İSTİYORUZ

Gün geçtikçe Genel seçimlerimiz yaklaşıyor. Ve biz yabancı ülkelere çalışmak zorunda kalan Türk vatandaşları "Acaba bu seçim iktidarımız efendimiz seçime katılmamıza müsaade buyururlar mı?" diye ellerimiz bğrümüzde bekliyoruz.

Ama "iktidarımız efendimiz" hiç eralı değil. Yürüttükleri hatalı iktisadi politika yüzünden yurttan işsiz kalan, açlık yürüyüşleri, mitingler, protestolarla, ve hele hele 4 yılda bir muhtaç oldukları eylarımızla "Huzurunu bezmayalım" diye (daha doğrusu başımızdaki beyefendilerin huzuru bezulması diye) yadellere çalışmaya gönderilen bizler; yabancı memleketlerin kapitalistleri tarafından her görülen, hakları yenen bizler, bu gidikle Türkiye'de seçimlerin yapıldığını gene gazetelerden öğreneceğiz.

Pri hani, nerde bizim vatandaşlık hakkımız? Bizi yurtdışındaki 200 bin Türk, Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşları değil miyiz? Yarın bizi idare edecek olan devletimiz seçmeyecek miyiz? Ortalama 30 bin seçmene bir mebus düştüğüne göre, meclise girecek olan 7 mebus bizi temsil edecek. Bizi temsil edecek olan bu 7 kişiyi bizim seçmemiz gerekmez mi?

Fransada, Amerikada, Almanyada seçim olduğu zaman, yurtları dışında bulunan Fransızlar, Amerikalılar, Almanlar bağlı oldukları konsolosluklara giderek, oradaki oy sandıklarına eylerini atarlar, seçime katılırlar. İtalyada seçimler olunca, İtalyan hükümeti özsözlemler çıkarılmasını sağlamakta, bedava trenle r tahsis etmekte ve yurt dışında çalışan İtalyanlara seçimlere katılma imkânını vermektedir.

Ye bizim hükümetimiz? O da parlak nutuklarla bizi yabancı ülkelere ihraç etmekte, ve bir numaralı vatandaşlık hakkımızı, seçimlere katılma hakkımızı elimizden almaya kalkmaktadır.

Ali UZ

KURTULUŞ - onbeş günlük işçi gazetesi - sayı 4
Sahibi : Türk Toplumcular Ocakı Mesul Müdür : İlhan Bayer
Yazışma Adresi : Kurtuluş - TTO 1-Berlin-10, Olbers str. 4
Fiatı : 60 kuruş - 20 pfennig Yıllık Abone : 20 TL. - 6 DM